

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.
Előfizetési ára: Egész évre 8 K. Negyedévre 2 K. Tanítóknak és jegyzőknek 6 K.
Egy szám ára 16 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Kossuth-utca 14 sz. — Megjelenik minden vasárnap
Nyitólár soronként 60 fillér.

ÁLTALÁNOS MOZGÓSÍTÁS.

Mozgósítási hirdetmény.

Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége

a közös hadseregnek, hadi tengerészetnek, mindkét honvédségnek és a bosnyák-horvát-csecegovinai csapatoknak

általános mozgósítását

legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

Ennek folytán és a kiadott egyéb legfelsőbb parancsok végrehajtásául elrendeltetik:

I. A nem-tényleges állományú egyének bevonulása.

Valamennyi nem-tényleges állományú egyén e hirdetménynek tartózkodási községében való közhírré tétele után legkésőbb 24 óra alatt elindulni és a legrovidebb uton bevonulni köteles a legénység a katonai vagy honvéd igazolványi könyvbe bevezetett fölszerelési állomásra, a havi díjazások és az ajánlati lappal ellátott legénység ajánlati lapjainak adatai szerint vonulni be.

II. A folyó évben besorozott, de még állományba nem vett újonczok és póttartalékosoknak állománybavétele és bevonulása.

A folyó évben besorozott, de még állományba nem vett újonczok és póttartalékosok az első mozgósítási napon valamennyien állományba vétetnek.

Ezen újonczok és póttartalékosok közül azok, a kik Galiciában, Bukovinában és Dalmáciában, továbbá Berég-, Máramaros, Szabolcs-, Ugocsa-, Ung- és Zemplén vármegyékben tartózkodnak, vagy ugyanott illetékesek (honilletékesek), e hirdetménynek tartózkodási községükben való közhírré tétele után legkésőbb 24 óra alatt elindulni és a legrovidebb uton tartózkodási helyük hadkiegészítő kerületi parancsnoksághoz bevonulni tartoznak. Azok, akik tudják, hogy a honvédséghez tartoznak, a honvéd kiegészítő parancsnoksághoz vonulnak be.

A többiek a behívást bevárni tartoznak.

III. Valamennyi behívott számára.

1. A külföldön tartózkodók behívásukról közvetítő személyek által azonnal értesítendők.

2. A bevonulók a vasutakat és gőzhajókat igazolványi okmányaik (katonai- vagy honvéd igazolványi könyv stb.) előmutatása mellett szabadon használatják.

Azon bevonulók, kiknek ezen okmányuk nincs meg és bevonulásuk alkalmával a vasutat vagy gőzhajót kell, hogy igénybe vegyék, elindulásuk előtt a községi előjáróságnál jelentkezni tartoznak, a melynél szabad utazásra jogosító igazolványt egy-egy lánthatnak el.

IV. A vállalkozóknál levő közös hadseregheli és honvéd szolgálattelők beállítására.

A vállalkozóknál levő közös hadseregheli és honvéd lovak e hirdetmény közhírré tétele után 24 óra alatt minden további figyelemzetés bevétele nélkül azon állomásra indítandók utba, a honnan a lovak kiadattak.

Felhivatnak a lótulajdonosok, hogy a nyilvántartási lappal ellátott lovaikat 1914. évi augusztus hó 1-én napján délután 3 órára a Barompicz-térre pontosan vezessék elő. Már eladott, de még át nem adott lovak az eddigi tulajdonos által vezetendők elő, kivéve azt az esetet, a midőn igazolható, hogy a lovak oly katonai havidíjazásoknak adattak el, a kik mozgósításkor önmaguk kötelesek beszerezni.

Ezen parancsok iránt tanúsított engedelmesség a fennálló törvények értelmében szigorúan büntetettik.
Kelt Székelyudvarhelyt, 1914. július hó 31.

Hirdetmény

a népfelkelés fölhívására és behívására.

Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége

a népfelkelés fölhívását legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

I. Fölvívás.

A fölvívás kiterjed az összes népfelkelésre kötelezett egyénekre, a tartózkodási helyre való tekintet nélkül.

A birodalmi tanácsban képviselt királyságok- és országokban az egész népfelkelés szintén fölvívatik.

II. Behívás.

Szolgálatteleire behivatnak.

1. Az ajánlati lappal ellátott, népfelkelésre kötelezett összes magyar, valamint osztrák állampolgárok és mindazon népfelkelésre kötelezettek, a kik behívó jegyet kaptak. Ezek az ajánlati lapjuk, illetve a behívó jegyük rendelkezése szerint kötelesek bevonulni.

2. Az összes 42 éves és fiatalabb népfelkelésre kötelezettek, a kik a közös hadseregnél, hadi tengerészetnél, a honvédségnél vagy a csendőrségnél szolgáltak. Ezek legkésőbb a jelen hirdetménynek a tartózkodási községben történt kifüggesztésétől számítandó 48 óra lefolyása alatt kötelesek onnan elindulni s oly gyorsan a mint lehet következőképen közvetlenül bevonulni és pedig:

a) a 37 éves és fiatalabb népfelkelésre kötelezett összes magyar, valamint osztrák állampolgárok, a kik a népfelkelési igazolványi könyveik szerint folyó évben a közös hadsereg valamely parancsnokságához, hatóságához, csapatához vagy intézetéhez, a hadi tengerészethez vagy a honvédséghez kötelesek bevonulni, — a népfelkelési igazolványi könyveik első lapoldalán megjelölt fölszerelési állomásra;

b) az összes többi 42 éves és fiatalabb népfelkelésre kötelezett magyar állampolgárok, a kiknek a népfelkelési igazolványi könyveik szerint a folyó évben a népfelkeléshez kell bevonulniok, — az állandó tartózkodási (lak-) helyük megfelelő népfelkelési állomásra: Erzsébetváros.

c) az összes többi népfelkelésre kötelezett osztrák állampolgárok, a kik a népfelkelési igazolványi könyveik szerint bevonulni kötelesek, — a honilletékes cs. kir. népfelkelési járásparancsnoksághoz (kirendeltséghez) Tirol és vorarlbergiek az innsbrucki 1. népfelkelési járásparancsnoksághoz Innsbruckba.

3. A munkás-célokra és egyéb hadicélú szolgálatok teljesítésére a tartózkodási (lak-) hely községi előjárósága által kijelölt népfelkelésre kötelezettek. Ezek az alkalmazási helyre való elindulásra név az utasítást a községi előjáróságtól kapják.

A külföldön tartózkodó népfelkelésre kötelezettek a népfelkelésnek fölvívásáról és behívásáról hozzátartozók vagy megbízottak által haladéktalanul értesítendők.

III. A behívási parancs iránt tanúsított engedelmesség megbüntetésése.

A behívott népfelkelésre kötelezettek ezen hirdetmény közhírré tételétől kezdve a katonai fegyelmi és büntető szabályok alatt állanak; a szolgálattelésre való behívási parancs iránt tanúsított engedelmesség a legszigorubb büntetettik.

Kelt Székelyudvarhely, 1914. július 31.

Éljen a háboru!

Székelyudvarhely, aug. 1.

Jámbor, békés polgárok, kiknek még tegnap ideálja a világbéke volt, e héten vérszomjas harczeresökké váltunk. Elfogott a harc láza és éltetjük a háborút! A mit a kormány proklamációja kíván, már eleve megadtuk. Mindenünket rendelkezésére bocsátjuk a hazának: vagyonunkat, vérünket, életünket. S boldogan, lelkesedve tesszük, minden titkos remegés nélkül. Kishitűség nem nyugtalanít, erőseknek érezzük magunkat ügyünkben és fölkészültégünkben egyaránt.

A pszichológiai kérdésre megfelel minden nap minden tapasztalata. Szinte magunk is ámulunk magunkon, hogy olyan erősek vagyunk, s ettől erősödünk, ettől lelkesedünk, és ez a mi nagy nyereségünk már a pusztá háború előkészület stádiumában is. Mi erősek vagyunk! Mi a kikbe az utolsó évek roska-dozó békéje csupa bátoratlan csüggedést és kishitűséget nevelt. Hogy nem nekünk való a nagy hatalmi méltóság, mert nem bírjuk a terheit. Ma a nagy hatalmak között mint igazi nagyhatalom állunk az első sorban. Hogy hadseregünk erőten, mert a nép kivándorol Amerikába, a ki itthon marad, az tudóvőszes és éhtifuszos. S ime, mennyien vagyunk itthon és milyen délcegek, milyen lobogó szeműek a mi katonáink! Hogy elforgácsolódott a nemzeti érzés, pártvillongásokban és nemzetiségi, meg szocialisztikus túltengésekben. Együtt lelkesedünk: éljen a háboru! Visszavonás pedig nincs sehol, mindenki a maga helyén van. Az asztaltársaságtól az ország első kaszinójáig, a napszámostól József királyi hercezig mindnyájan úgy szónokolunk: Testvéreim!

S a rosszaknak mondott vasutak csodával határos teljesítőképességet mutatnak ki, s a koldusoknak mondott pénzvizonyok mellett a legnagyobb könnyűséggel százmilliókat tudunk mozgósítani. Bankjaink, melyeknek árfolyamait a rémület süllyesztí, a leggazdagabb országok nivóján állnak rendelkezésére kormányoknak és községeknek egyaránt.

Háborunak, melytől mindig irtóztunk, kellett jönnie, hogy megismerjük magunkat. S háborura kellett kiállnunk, hogy megismerjen bennünket a világ.

Erre pedig életszükségünk volt. Ki kellett magunkat ragadni abból a nyomorult kicsiségünkben, mely odatapasztott bennünket a kol-

dus alázatossághoz. Hiszen magunk is úgy éreztük, hogy alázatokodunk kell, különben nem adnk kölcsönt, s kölcsön nélkül éhen veszünk. A mi békénket a mások kegyelmének hitették el velünk. A békét pedig állandóan és végzetesen fenyegette mindig a közfelfogás, hogy a monarchia gyöngé és ha komplikációkba sodródik, vége van. Ugyyszólván kikötött baromnak néztek bennünket, melyet akkor vágnak le, mikor nekik tetszik. Ebből táplálkoztak a nemzetiségi irredentizmusok is. Ezen nőttek meg Szerbia szarva is. Innen merültek föl a monarchia fősztásáról keringő ostobaságok is.

S erre épített Oroszország is, mely most már készülődik a háborura, s a mi nyomorúságos hírünk szerint az hiszi, hogy kényelmesen fölkészülhet, s minékünk be kell várunk, míg sorsunkat megpecsételi. Micsoda nyomorúság volt a mi nemzetközi politikai hitelünk. Ha nálunk hirdették, kiánt mért nem hitték volna el, hogy csak kegyelemből élünk addig, míg agg uralkodónkat kell kimélni. Ez a béke a siralomháza volt, bevette magát idegzetünkbe, és megbénította, befészkelte magát mint fogalom agyunkba, és szolgává tett.

Nem Szerbia kicsiségével szemben álltunk

sarkunkra, ezt most már mindenütt tudják. Föltehetik, föl is teszik, hogy tudjuk, mit kockáztatunk, s mégis megkockáztattuk. A mely hatalom erre szánja magát, azt nem lehet többé kegyelemkenyéren élőnek, kegyelemre szorulónak nézni. A mi békeszeretetünk patinát és sulyt kap, mihelyt kitünt, hogy nem muszáj a békét szeretnünk.

Megtaláltuk magunkat és megismernek bennünket. A csüggedés, az önézet nélkül valóság megszűnt. Érezzük, hogy magyarnak, vagy osztráknak lenni többet jelent, mint szerbnek lenni, és nem jelent kevesebbet, mint orosznek, vagy francziának lenni. Erőnknek, mivoltunknak ez a föllábadozása a belénk szuggerált és a látszatoktól táplált tospedésből megnyitja nekünk a jövőt. A politikait és a gazdaságit egyaránt. S ha ennyit nyertünk, többre nem is szorulunk. A világ is megismer bennünket, s ezzel az ügyünk meg van nyerve, jövőnk problémája meg van oldva.

Az első hívó szóra megmozdult a magyarföld. És az egész nemzet, apraja-nagyja összeolvad egy kiáltásban: Éljen a haza! Éljen a király! Éljen a háboru! Isten segedelme kísérje hadba induló véreink fegyvereit.

készen állottak.

Bizom Ausztriának és Magyarországnak önfeláldozó lelkesültséggel telt vitéz hadseregében. És bizom a Mindenhatóban, hogy fegyverimnek adja a győzelmet.

Kelt Bad Ischlben, 1914. július hó 28-án.

Ferencz József, a. k.
Tisza István gr., a. k.

Belgrád ostroma.

— Az Udvarhelyi Híradó távirata. —

(Budapest, jul. 31. d. u. 6 ó.)

A miniszterelnökségi sajtóosztály táviratozza lapunknak:

A sajtó egyrése tévesen úgy értelmeste a Belgrád mellett folyt előcsapatharcokból a tüéség beavatkozásáról szóló tegnapi jelentést, hogy a meg nem erősített város bombázásáról volt szó.

Részünkről az általánosan elismert nemzetközi jogi rendelkezéseket sokkal lelkiismeretesebben tartjuk meg, semhogy tüéségünk a nemzetközi jog rendelkezései ellen ilyen sérelemmel vételt volna.

A tüésék kisárvály harcoló csapatokra löttek, amelyek egyes házakat használtak fel tüéségi pozícióknak.

A harcossintéren egyébként ma semmi nevesesebb esemény nem történt.

A pénzüntézetek és a betevők.

Nincs ok a nyugtalanságra.

Erős oszlopokon nyugszik az ország pénzügyi elkészültsége. Az Osztrák-Magyar Bank és valamennyi pénzüntézet annyi mobil-tőke felett rendelkezik, hogy ez már magában véve elég megnyugtató a közönségre, a mely saját jól felfogott érdekében cselekszik, ha nyugalommal várja a dolgok további fejlődését. Egy előkelő bankemberhez intézett kérdésünkre a következő sorokat vettük:

— Abban a megbeszélésben, amelyet a monarchiának Szerbia ellen való fellépése alkalmából a pénzügyminiszter a budapesti nagy pénzüntézetek képviselőivel folytatott, valóban megnyugtató módon nyilvánult meg az általános felfogás, hogy bárminők legyenek is a monarchia lépésének következményei, a közgazdasági élet megvárásától tartani nem kell. Kétségtelen az, hogy semmiféle ok izgalomra, vagy kishitűségre nincs gazdasági téren sem. Mindenki meg lehet nyugtatva az iránt, hogy a budapesti nagy pénzüntézetekben meg van a képesség és a készség is arra, hogy még a rendkívüli hiteligenyeket is kielégítsék, annak szüksége esetén már is megállapodtak arra nézve, hogy a jegybank és a kormány vezetése mellett egy megfelelő organizációt létesítenek az egyébként hitelképes kisebb pénzüntézetek és magánosak hitelének kielégítése érdekében.

Forrásunk, amelynek illetékessége semmi kétség nem férhet, különös nyomatékkal hangsúlyozta előttünk, hogy különös fontossággal bír ez a megállapodás a vidéki pénzüntézetekre, melyeknek egy vezetői, mint betevői és adósai teljesen nyugodtak lehetnek az iránt, hogy bármi történjék is, ennek a megállapodásnak következtében a vidéki pénzüntézetek ügymenete minden tekintetben az eddigi mederben lebonyolítható lesz.

Az Osztrák-Magyar Bank felemelte a bankkamatlábát.

Az Osztrák-Magyar Bank 4%-ról 5%-ra emelte fel a bankkamatlábát. Pénzügyi körökben számítottak arra, hogy az Osztrák-Magyar Bank emelje fogja a kamatlábát. Az Osztrák-Magyar Bank elhatározására befolyással volt a bank státusa is.

A király manifesztuma.

Népeimhez!

Leghőbb vágyam volt, hogy az Isten kegyelméből még hátralévő éveimet a béke műveinek szentelhessem és népeimet a háboru áldozataitól és terheitől megóvhassam.

A Gondviselés másként határozott.

Egy gyűlölettel telt ellenség üzemei kényseritenek, hogy a béke hosszu esztendei után kardot ragadjak monarkiam becsületének védelmére, tekintélyének és hatalmi állásának megóvására és területi épségének biztosítására.

A szerb királyság, a melyet állami létének első kezdetétől fogva egészen a legújabb időkig egy elődeim, mint Én is támogatásban és segítségben részesítettünk, gyorsan felejtő hálátlansággal már évekkal ezelőtt az Ausztria és Magyarország ellen való ellenségeskedés útjára lépett.

Az a rendelkezésem, a mellyel Boszniában és Hercegovinában teljesített három évtizedes áldásos békemunka után ezekre az országokra kiterjesztettem uralkodói jogaimat, Szerbiában a féktelen szenvedelem és elkecseregett gyűlölet kitérésével fogadtatott, holott ez ország jogait semmi tekintetben nem sértette. Kormányom akkor az erősebbnek szép jogával élve, a végeledekig vilte elnézését és engedékenységet, csak csapatainak a békelétszámra leszállítását és azt az ígéretet kívánta Szerbiától, hogy a jövőben a béke és a barátság útján fog járni.

A midőn két évvel ezelőtt a török birodalommal állt harcban Szerbia, kormányom ugyancsak a mérséklet szellemétől vezettetve, a monarchia legfontosabb életfeltételeinek megóvására szoritkozott. Első sorban ennek a magatartásnak köszönhetette Szerbia a háboru céljainak elérését.

Nem teljesült az a reményesség, hogy a szerb királyság méltányolni fogja kormányomnak hosszu tüését és békeszeretét és be fogja szavát váltani.

Mindig magasabb hullámokat vet az Ellem és Házam ellen érzett gyűlölet. Mindig leplezetlenebbül lép előtérbe az a törekvés, a

mely Ausztria és Magyarországgal elválaszthatatlanul egybetartozó területek elszakítására irányul.

A határon bűnös áramlat csap át, a mely a monarchia délkeleti részén az állami rend alapjainak megingatására, a népek, a melyről olyan atyai szeretettel gondoskodom, az uralkodóház és a haza iránti hűségétől való eltántorítására és a felnövvő ifjuság félrevezetésére s az örület és a hazaárulás bűnös tettsire való fölzigatására irányul. Gyilkos merényleteknek egész sorozata s egy tervszerlen szótt és keresztül vitt összeesküvés, melynek borzasztó sikere szíven talált Engemet és hű népeimet: ime, ezek messzelátható véres nyomai a Szerbiából munkába vett és vezetett titkos üzelmeknek.

Ezt a türhetetlen aknamunkát meg kell állítani. Szerbia ezen folytonos kihívásainak véget kell vetni, ha sértetlenül főnn akarjuk tartani monarkiam méltóságát és becsületét, ha a folytonos megrázkódtatásoktól meg akarjuk óvni annak állami, gazdasági és katonai fejlődését.

Hiába tett kormányom még egy utolsó kísérltet, hogy békés eszközökkel érje el ezt a célt s komoly figyelmeztetéssel megfordulásra bírja Szerbiát.

Szerbia visszautasította kormányomnak mérsékelt és igazságos kívánásait és megtagadta azon kötelességek teljesítését, a melyek népek és államok békés együttélésének természetes és szükséges alapjai.

Fegyveres erővel kell tehát államaim számára a belső nyugalom és az állandó külső béke nélkülözhetetlen biztosítékait megszereznem.

Ebben a komoly órában tudatában vagyok elhatározásom egész horderejének s a Mindenható előtti felelősségnek.

Mindent megfontoltam és meggondoltam. Nyugodt lelkiismerettel lépek a kötelesség útjára.

Bizom népeimben, a kik minden vilharban biven és egyesülten sereglettek mindig trónom köré s hazájuk becsületéért, nagyságáért és hatalmáért a legulyosabb áldozatokra is mindig

Az oroszok ellen mozgósítunk.

— Az Udvarhelyi Híradó eredeti távirata. —

(Budapest, feladatott 31. d. u. 6 ó.)

A Budapesti Közlöny" holnapi száma nem hivatalos részében a következőket publikálja:

F. hó 31-én kelt hivatalos értesítés szerint Ő császári és Apostoli királyi Ő felsége a hadsereg, a hadtengerészet, a két honvédség általános mozgósítását, valamint a népfelkelés felhívását és mozgósítását legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

Ezen intézkedésre az oroszország részéről elrendelt mozgósítás szolgálatot okot Az Ő császári Apostoli Királyi felsége által megparancsolt rendelkezés semmiféle néven nevezendő támadó célnak nem foglal magában, hanem kizárólag óvatosságból fogantatosított intézkedésről van szó a monarchia elengedhetetlen védelmi céljából.

Az uzsora ellen.

Nehogy egyes lelkiismeretlen emberek a mozgósítással beállott súlyosabb közgazdasági helyzetet kihasználják, a minisztérium már jó előre intézkedett, hogy a kereskedelem csendes, nyugodt medrében megmaradjon s a kereskedők a termények és élelmiszerek árait fel ne csigázhassák. Gotthárd polgármester jul. 29-éről kelt rendeletével a hadi szolgáltatásokról szóló 1912 évi 58 t. cz 4. § a alapján megállapított térítéseket (díjazásokat) valamint a törvény 10—14, 21 és 22 §§ aiban említett dologi szolgáltatásokért megállapított térítési tételeket tartalmazó kimutatásokat a honvéd. miniszter 11683—914. számú rendeletével közzétette s azok a közönség tájékoztatása végett a városi tanácsához bejárata alatt kifüggesztettek.

Nevezett rendeletek, törvények értelmében úgy a közönség élelmezése és ellátása, valamint a hadi szolgáltatáshoz szükséges anyagok szállításaért magasabb díjat nem követelhet és kérhet senki sem. Ajánljuk a közönség figyelmébe a kifüggesztett kimutatásokat, hogy a zavarok és esetleges kellemetlenségek elkerülhessenek legyenek. Amint látható e rendeletekből is, — kormányunk minden szükséges lépést megtett a köznyugalom biztosítására, — nincs semmi ok tehát a nyughatatlanságra annál is inkább, mert a közrend és biztonság fenntartását illetőleg a háborus idők alatt hatványozottan erősebb intézkedések állanak fenn, mint zajtalan időkben.

A termények biztosítása a katonaság céljaira.

A cs. és kir. katonaterületi parancsnokság Negyesebenben a következő rendeletet teszi közzé:

Azon személyek, kik a magyar gazdák szövetkezetének raktárában és a helybeli nagyobb privát áruházak, vagy raktáraiban rozs- vagy buzaliszt, rozs vagy buzagabona, zab, hüvelyes vetevények, rizs, árpakása, dara (Gries), kómény, kávé, tea, cukor, rum vagy sajtolt széna készletekkel bírnak, ezzenel értesítettnek, hogy ezen készletek a hadi szolgáltatásokról szóló kormányrendelet alapján kihirdetett („Rendeletek tárában”) a politikai hatóság útján a hadsereg igazgatás céljaira igényeltettek és biztosítottak.

A nevezett személyek egyidejűleg a katonai állomásparancsnokság épületében működő térítési bizottság előtt való megjelenésre felhivatnak.

A népfelkelő.

Az 1886. évi XX. törvénycikk — mely a népfelkelésről szól — a dolog természetéhez képest csak elméletileg papíron konstatálhatta meg a népfelkelő természetrajzát. Gyakorlati alkalmazására a törvénynek még nem került sor, legalább is a mai nemzedék még nem teljesített népfelkelői hadi szolgálatot. A legutóbbi annexió válság idején is volt ugyan részleges mozgósítás — bár nem oly mértékű, mint a mai, amennyiben akkor csak a 37 éves korosztályt hívták föl a népfelkelőket, — de a tényleges szolgálatra akkor nem került a sor.

Érthető tehát, ha a polgárság — mely most egész a 42 éves korbátáig érdekelve van a felhívással — jórészt érthetetlenül olvassa a mozgósító falragaszokat s a lapok egymásnak nem egyszer ellentmondó magyarázatait, melyek a népfelkelők kötelességeire, a jelentkezésre és a bevonulásra vonatkoznak, teljesítendő hadi szolgálata ügyében meg éppen tájékozatlanul áll. Az Udvarhelyi Híradó tájékoztatta magát illetékes helyen s vonatkozó információkat a következőkben adjuk a közönségnek:

Kiknek kell bevonulniok vagy jelentkezniök?

Elebsorban figyelembe kell venni, hogy a felhívás többféle kategóriát állapít meg a szolgálat tételre behívottak között.

1. A kiknek ajánlati lapjuk van, azok az ajánlati lapon feltüntetett helyre vonulnak be.

Már itt kétféle kategóriába oszlanak ezek is:

a) a 37 évesek és fiatalabbak, akiknek ez évben a hirdetőnyomán feltüntetett ezredek egyikehez kell bevonulniok, népfelkelési igazolványuk

A mozgósítás kihirdetése.

— A hír Székelyudvarhelyen. —

A hadsereg általános mozgósításának hírért az Udvarhelyi Híradó már tegnap délután kézhez vette, s nyomban külön kiadásban hozta a közönség tudomására. Őriási mozgás támadt a kirakatokban megjelent külön kiadás nyomán és a közönség csoportokba verődve tárgyalt a nagy eseményt, mely az európai háborúnak színezetét hordta magán. Csaknem egyidejűleg érkezett meg a katonai parancsnoksághoz is a hír, melyre a tiszték és a katonák nyomban a kaszárnyába siettek a további parancsok meghallgatására. Az első látható intézkedés az volt, hogy a nagyobb fűszer és termény kereskedések elé katonai őrszemeket állítottak, hogy a raktárak megbecsüléseig és katonai részre való lefoglalásáig őrizetben legyenek. A helyőrségi parancsnok felkérésére rövidesen második külön kiadásunkban hivatalosan jelentettük a közönségnek a mozgósítás elrendelését s az ezzel kapcsolatos tájékoztató felhívást.

A vármegyebázán, a városházán és a főszolgabírói hivatalokban napok óta éjjelnappal permanenciában voltak a tisztviselők és vártak. Amire vártak az este 7 és 8 óra közt tényleg oda is megérkezett. Hét órakor az alispánnak jött meg a minisztertől az általános mozgósítás elrendelését tudató távirat, s úgy 8 óra tájban ugyancsak kézhez vették a polgármester és a főszolgabírók is.

A távirat, mely a megyeházára érkezett, egyuttal a mozgósítások szükséges egyéb általános teendőik megindítását is elrendelte. Nyomban megindult a táviratra a lázas munka. A főispánhoz bejelentették a távirat megérkezését s egyuttal a honvédelmi miniszterhez is távirat ment a munkálatok megkezdéséről. Intézkedtek a mozgósítások szükségessé váló hivatalos kiküldetések pénzügyi ellátásáról, a táviró és távbeszélő összeköttetések hivatalos használatáról. Előkészítették a hadi szolgáltatásokról szóló törvény

1. lapján megjelölt felszerelési állomásra vonulnak be.

b) a 42 évesek és fiatalabbak, — ha katonák voltak Erzsébetvárosra vonulnak be.

2. A kiknek sem ajánlati lapjuk, sem igazolványok nincs, — akik katonai szolgálatot nem teljesítettek — azoknak, akár 37, akár 42 évesek vagy fiatalabbak, sem bevonulniok, sőt még csak jelentkezniök sem kell. Ide tartoznak azok is, akik még sor alá egyáltalán nem kerültek.

3. A kiknek végelbocsátó levelük (obstitjuk) van, ha mindjárt 42 évesnél fiatalabbak is, egyelőre se bevonulniok, se jelentkezniök nem kell.

Ezek ugyanis már a harmadik korosztály tagjaiként kezeltetnek s bevonulniok csak akkor kell, ha egy esetleges általános mozgósítás a 42—50 éveseket is felhívja.

Amik 37 évesek és fiatalabbak az igazolványi könyveikben megjelölt felszerelési állomásra kell bevonulniok, ha az megjelölve nincs, a népfelkelő parancsnoksághoz, Marosvásárhelyre; akik 42—38 évesek bevonulnak Erzsébetvárosra. A kik nem voltak lényeges katonák, egyelőre felhiva nincsenek.

Katonai hóstett.

— Az Udvarhelyi Híradó távirata. —

(Budapest, felad. 31. d. u. 6 ó.)

Schlauser József és Schill János schönbfégi határvadászok a középső Drinánál átszúrták a megáradt folyót és az ellenséges parton levő szerb telefonvezetékét és a hidat felrobbantatták.

Megérdemli, hogy véderünk anualseiben a hóstettet feljegyezzük.

értelmében a személyes és dologi szolgáltatások rendjét, továbbá a szolgáltatások értékét megállapító becslobizottságokat is szervezték, az egyes áruk becsértékére nézve irányító megszabásokat tettek, s ezek közhírré tételéről gondoskodtak. Épp úgy gondoskodtak a mozgósításra seregülő katonák elszállásolásáról. Általában pedig a mozgósítási munkálatok zavartalan menetére nézve minden sorozó járáshoz megadták az utbagazításokat, s szervezték a teljes készenletet.

Lázás munka következett erre a hivatalokban. A mozgósítási plakátok előkerültek s azok kitöltését a tisztviselőkarok végezték. A városban 10 óra tájban kezdtek a rendőrök a plakátokat kifüggeszteni. A közönség határtalan lelkesedéssel fogadta a hirt. Zeuekart kerítették s hatalmas tüntető menetben vonultak a városra végig. Az egész város talpon volt. Kávéházak, vendéglőkben nyugtalan társaságok mérlegelték a bekövetkezendőket és egyetértő lelkesedéssel állapították meg a magyar fegyverek s a Monarchia győzelmét.

A főszolgabírói hivatalokban a plakátok kitöltésével éjjelre készültek el, amikor nyomban kocsiokon és szekereken tisztviselők indultak a körjegyzői hivatalokhoz, hogy a községek részére azokat kézbesítsék, ami reggelre már meg is történt.

Székelyudvarhely városban a plakátok kifüggesztésénél egyidejűleg a polgármester hirdetőnyomán doboltattott ki, melyben a jelentkezésre nézve tettek utasításokat. A fátyla fényénél megperdülő dobosz és a zajos éjszakába elhangzó hirdetőnyom kétségtelenül mely hatással volt a közönségre.

Dobosz útján a következőket tették közzé:

A közönség tájékoztatása.

1. Ő császári és apostoli királyi Felsége a mozgósítást és a népfelkelés felhívását és

behívását elrendelte. Az erre vonatkozó hirdetmények a városban kifüggesztettek.

2. A külföldön tartózkodó végköteles egyéneket a megbízottaik vagy hozzátartozóik a mozgósítás elrendeléséről azonnal értesítsék.

3. A bevonulásra vonatkozó minden felvilágosítást a városház nagytermében dr. Szabó József vagy Lakatos Tivadar tisztviselők adják meg.

4. Ugyanott jelentkezzenek elindulásuk előtt azon egyének, kiknek katona, honvéd vagy népfőlkelő igazolványi könyvük vagy igazolványi lapjuk, esetleg ajánlati lapjuk, behívójegyük kéznél nincsen megfelelő igazoló jegy kiállítására véget, hogy a vasuton vagy gőzhajón ingyen utazhassanak.

5. Czélszerű, ha minden bevonuló legalább két napi élelmet visz magával.

6. Mindenki az időjárásnak megfelelő ruházattal lássa el magát.

7. Családtagnak, ismerősöknek a bevonulókat elkísérni tilos.

8. El nem szállítható betegekről hozzátartozóik orvosi bizonyítványt szerezzenek be s azt adják át a városházán a nagyteremben Dr. Szabó József, vagy Lakatos Tivadar tisztviselőknek.

Ha csak lehetséges a bizonyítványt katonára orvossal állíttassák ki.

A közönség figyelmébe.

A hadiállapot eseményei ilyenformán gyorsan követik egymást. A kormány kiadta rendeleteit, amelyek a háború esetére szóló kivételes rendszabályokat foglalják magukba. Ezeket mindenki megnyugvással fogadja, mint oly rendszabályokat, amelyek a kivételes állapot folytán és a nagy érdekeket tekintve, melyek kockáztal forognak, önként érthetők.

Kérjük a közönséget hazafias szempontból és a nemzet nagy érdekeit tartva szemünk előtt, de magának a közönségnek saját érdekeire való tekintetből is, hogy a mozgósítási és a kivételes rendelkezéseket gondosan olvassa el. A hazafiai kötelesség is megkívánja ezeknek pontos ismeretét és számbavételét; de a közönség önmagát is megóvja sok esetleges kellemetlenségtől és a hatóságot fölösleges zavartól és gondtól szabadítja meg, hogy ha ezekhez a rendelkezésekhez szorosan alkalmazkodik. Ezzel minden polgár jelentősen hozzájárulhat a monarchia korszakos vállalkozásának minél teljesebb sikeréhez is.

Senkisémet latolgatja most a háború borzalmai, mert népszerű ez a háború a népszerű mindenki, a kinek egyénisége, energiája, hatalma vagy hivatalos állása szerepet játszott abban, hogy ütött végre a leszámolás órája.

a közgazdasági válság korbácsát.

Le a kaszárnyába!

zugott egyszerre a tizezeri tömeg a katonai állomáshoz, amelyre a katonák a Kossuth-utca felé. Pár pillanat és az öreg Kossuth-utca soha nem látott lelkesültségnek lebetett tanuja. Az embertömeg hullámzott, mint a tenger baraja, mikor a természet erője rálehel a veti hajóját féltelenül fölé és alá. A lelkesültség magas lángra csap s felcsendül a dal a visszazugja az ós Budvára:

Ferencz József azt izente
Elfogott a regimentje.

S ha ez a dal akkordja elbűllámzik, újra csendül egy másik:

Fel, fel vitézek a csatára
A szent szabadság oltalmára.

Majd tovább variál és zúgnak az emberi keblek:

Megállj, megállj kutya Szerbia!

Egyszer csak végig siklik a tömegben a szó, titkolt óhajta és ezreknek és oragad mindenkit: itt a főispán! Köztünk van a főispán és utat nyitnak neki a tömeg elére. Ugyanis a menet élére a megye főispánja, alispánja és a polgármester vezetésével a tisztviselő kar állott. Viharban tör ki a tömeg, különbözően mikor feljönnek a katonák sorfalai és menydörögve, dübörögve harsog a levegő:

— Éljen a király, éljen a hadsereg!

Ellenállhatatlan erő önti a népet a katonaság sorfalai elé. Itt a misztosz perce. Ihetettség. Annyi nézeteltérés kiengyelítődése pillanatban és teatváriusulás. Nagy és fenkolt óra alig magyarázható kellemmel és szerencsés végzettséggel. Kitor a néplélek és eget kér. A zaj elül és felhangzik Dr. Kassay István beszéde, melyet Hofbauer százados köszön meg.

Majd a főispán szól a néphez s áldást mondott az egyesülés szent művére, mire a néptenger magával ragadva a katonaságot, megindult a Kossuth-utczán vissza és a Deák-terés a Himnusz és Szózat hangjai mellett zétésozlott.

Öngyilkossági kísérlet. A mozgósítási hangulatot egy sajnálatos esemény szakította meg pár percre. Tegnap a délutáni korai órákban Kovács Dániel ref. koll. tanár ismeretlen okokból a kórház hátsó udvarán egy padon revolveréből négyzer önmagára lött. Az első két lövés a legvégőre röpült, a harmadik a fejbőrt, a negyedik a homlokocsontot törte be. Az első segélyt dr. Imreh Domokos kórházi igaz. orvos nyújtotta. A tanár felgyógyulásához remény van.

Elmaradt mulatság. A Székelykeresztur és vidékén szünetelő egyetemi ifjuság által aug. elsejére kitűzött táncmulatságot bizonytalan időre elhalasztották.

Létesítsünk betegápolási tanfolyamot.

Most, midőn nemcsak a bevonuló, elazánt magyar ifjak, hanem a sejtenti tudó gyermek vérért is felforralta a háború fantáziája, készen állunk immár mindannyian a legközelebbi napok eseményeire...

Egy kiséremegve, de a harci láng tüzétől égve várjuk a legnagyobb, a legszívfacsaróbb szomorúságot... Csendesesen, szótlanul vettünk tudomást az iszonyatos borzalomról s arcunkon nem villan föl a megdöbbenés árnya, mintha nem is a mi fiaink drága vérért volna az... Mintha már belefásultunk volna a sok megpróbáltatás tengernyi súlyába, mintha már nem érintene bennünket semmiféle csapás, olyan nyugodtan, olyan elszántan várjuk a véres szenczázókat.

Ebben a belenyugvásában jórésze van a Vörös Kereszt-Egyletnek, mely több mint ezer ápolót szállít le a harctérre. Am ez még mindig nem az a szám, mely egy hosszabb időn át tartó háborúban elegendő volna. A nemeslelkű közönség ezt mindenfelé jól tudja s éppen ezért siet betegápolási tanfolyamokkal kiképezni azokat a nőket, kik önként jelentkeznek erre a célra. Alig egy pár hete, hogy az Udvarhelyi Híradó felvetette a kérdést, hogy Székelyudvarhelyen alakítsuk meg a Vörös-kereszt-egylet fiókját. Az indítvány akkor nem talált visszhangra. Most azt proponáljuk — hiszen tegnap már az általános mozgósítást elrendelték — hogy rendeztesék egy önkéntes betegápolási tanfolyam! Nincsen kétségünk, hogy a város nemeslelkű hölgy közönségében számosan akadnak, kik arra a legnagyobb készséggel jelentkeznek és szerzik meg azt az ismeretet, mellyel együtt mehetnek a halálaszánt férfiakkal, kik a puskaropogástól, ágyudőrejtől visszhangzó csataterre vonulnak...

Kérjük, szivlelők meg kérésünket.

Előléptetés. A király a pénzügyminiszter előterjesztésére Honolay Lajos pénzügyi tanácsost, brassói pénzügyigazgatót a VI. fizetési osztályba léptette elő.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Kónya Kálmán pénzügyi számgyakornokot a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű számtisztvához kinevezte.

Jubiläum. Kiss János farkaslaki róm. kath. plebános f. évi július hó 27 én ünnepelte csendes körben áldozópappá szenteltetésének és első miséjének 25 éves évfordulóját. Az ezüst misé pap-üdvözlésére megjelent a kerületi papság Pál István apát-főesperes vezetésével. A papság értékes jubiláris kehelyt lopte meg a jubilánst, kihez Orbán János székelykereszturi plebános intézett megható üdvözlő beszédet. Az ezüst misét a jubilánst Pál István apát manduktorsága s a kerületi papság segédlete mellett — a hivatott zsufozásig telt templomban végezte. Mise után tisztelgések voltak, mit ünnepi ebéd követett.

Szöllősi Samuné temetése pénteken délelőtt történt meg. A közszertetben álló kedves jó asszony koporsója a katonai csapatok elhelyezése folytán egy egész hét alatt tetto meg utját Karlsbadból Székelyudvarhelyig, hová tegnap reggel érkezett meg. A temetés délelőtt 10 órákor folyt le, amikor a város társadalma teljes számban az indóházán megjelent és elkísérte utolsó útjára a nemes szívű asszonyt. A református temető szomszédságában levő zsidó temetőbe vitték a koporsót, s a sárnál Dr. Lösei Ferencz marosvásárhelyi rabbi tartott megható szép beszédet az elhunyt felett. A zsidó kántor szívbeszóló éneke után a földbe bocsátották a koporsót. A jó asszony emlékezte legyen áldott.

Felolvas szerkesztő: BESEK ALADÁR.
Kiadja: a Besék D. Fia könyvnyomda.

Tüntetés a háború mellett.

A háború melletti lelkesedés itt is elemontáris erővel tört ki.

Csütörtök délután 5 órákor ünnepi hangulat vett erőt a polgárságon s azavál kezdett ömlelni a nép a millenáris oszlop felé, hol a polgárság zászlóinak festői csoportja hirdette a rendkívüli pillanatokat. Majdnem félezer főre tehető az a csapat, mely pár perc alatt összverődött a nemzeti imádságunk magasatos hangjai után a különböző lobogók sokasága, mint a szent egyesülés és testvériség szimbóluma alatt megindult a Bethlen-utca felé. Alig haladt a tüntető csoport a ref. templomig, már megszámlálhatatlan tengerre nőtt ki magát s mindiokább erőteljesebben zugott és tört fel a keblekből:

— Éljen a király!
— Éljen a haza!

— Vessen Szerbia!

A tüntető körmenet utja a Bethlen- és Vár-utczákön át Szombatfalva felé, innen a vármegyeház elé tartott s magához ragadta a város összes lakosságát, ugy aanyira, hogy a vármegyeház előtti térre a néptömeg már nem térhetett be.

A vármegyeház előtti téren történt pihenés alatt Kovács Lázár iparos polgár intézett lelkesítő beszédet a néptenger áradathoz. Sűrű közbekiáltások, a folyton megismétlődő: *elmegyünk, leszámolunk a királygyilkos hordával, megmutatjuk, hogy kik vagyunk, a vad medvétől se tartunk, csak hozzá a fogát a magyarokhoz jellemezték az egyseges lelkesedést, mi valójában, mint láncszom fűzött egybe minden magyar honpolgárt.*

A lelkes beszéd után Ugron János főispán intézett megható beszédet a néphez. *Készen vagyunk minden eshetőségre, ugymond a főispán, osztorává lettünk az igazságos Isten büntető és sújtó kezének. A hadak Úra felvette a magyarok népét, hogy sújton le velük mindasokra, kik az ártatlanoknak kiontott és párolgó véreben jüvösztöttek állatiass lelkületüket. Velünk az Isten s fegyvereink: as ó villámaivá váltak. Államiságunk biztos alapon nyugszik; kormányunk híven elrendezett mindent s örökös nemzeti jólétünk s biztonságunk erős pillérei mellett. Hiteltünk seilárd; mellettünk van Európának összes modern és civilizált állama szinte várva s követelve tőlünk az állandó tisztességek kiállítását a Balkán legbarbárabb népénél: Szerbiában.*

Főispánunk beszédét többször szakította félbe a felhangzó — ki-kitoró lelkesedés. Majd Himlédér Ernő vármegyei tb. főügyész intézett beszédet a tüntető tömeghez. Gyujtó beszéde csak fokozta a lelkesedést és sűrű közbekiáltást váltott ki a néptől. Mindon percz a szilárd elhatározásnak, a lelkek égő vágyának volt szülő anyja, hogy elme-gyünk és szétmorzsoljuk még a fáját is annak a népeknek, mely évtizeden át titkon dő férge volt hazánkknak a ugy e hazának, mint Európa államainak a legzazemberiesebb módon szötte fonta